

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky predkladá na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“).

Návrh zákona sa predkladá na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace jún až december 2021.

Cieľom návrhu zákona je v nadväznosti na Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021-2024 (ďalej len „programové vyhlásenie vlády“) prijatie zmien smerujúcich k zatraktívneniu štátnej služby príslušníkov Policajného zboru a zvýšeniu transparentnosti pri jej vykonávaní, zavedenie motivačných prvkov v systéme odmeňovania a zefektívnenie prijímacieho konania do služobného pomeru. Zároveň sa precizujú ustanovenia spôsobujúce aplikačnú, resp. interpretačnú nejednoznačnosť. V neposlednom rade sa niektorými úpravami v oblasti služobnej disciplíny implementujú odporúčania V. kola hodnotenia GRECO (Skupina štátov proti korupcii).

Požiadavka zatraktívnenia štátnej služby príslušníkov Policajného zboru a zvýšenia transparentnosti pri jej vykonávaní sa premieta v zefektívnení prijímacieho konania príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu a príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „príslušník“) do služobného pomeru, a to najmä zrušením štátnej služby kadeta a opätovnou možnosťou prijímania uchádzačov dovŕšením 18 rokov veku, čím sa odstraňuje dvojkoľajnosť v doterajšom systéme. V prípravnej štátnej službe počas denného štúdia sa na rozdiel od súčasnej úpravy nebude znižovať funkčný plat, od čoho sa očakáva väčší záujem občanov o službu v Policajnom zbore, Slovenskej informačnej službe, Národnom bezpečnostnom úrade či v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „zbor“) a následne kvalitnejšie a taktiež udržateľné personálne obsadenie zborov.

Do systému odmeňovania sa zavádzajú systémové motivačné a stabilizačné nástroje, a to prostredníctvom transformácie príplatku za nerovnomernosť a príspevku na bývanie, ako aj zavedením motivačného príspevku, ktorý má v prvom rade slúžiť ako motivačný nástroj na zabezpečenie a udržanie obsadenosti určených pozícií, a tiež ustanovením možnosti priznať náborový príspevok, ktorého cieľom je okrem vzbudenia záujmu o službu v zboroch snaha o primeranú stabilizáciu personálneho stavu najmä na funkciách v najnižších platových triedach. S cieľom zatraktívnenia služby príslušníkov, ktorí sa podieľajú na plnení úloh v súvislosti so záväzkami Slovenskej republiky voči Európskej únii a jej organizáciám, sa dopĺňajú ustanovenia upravujúce služobný príjem a náhrady výdavkov počas vyslania na výkon štátnej služby v zahraničí.

V záujme zabezpečenia jednotnej aplikácie a odstránenia interpretačných nejednoznačností sa menia alebo dopĺňajú viaceré ustanovenia zákona tak, aby bol priamo zo znenia zrejmý ich účel. Precizuje sa posudzovanie bezúhonnosti a navrhuje sa zmena v spôsobe skončenia služobného pomeru z tohto dôvodu bez potreby konania o prepustení.

Spresňujú sa tiež podmienky dočasného pozbavenia výkonu štátnej služby a zvyrazňuje sa jeho charakter bezodkladného opatrenia. Navrhuje sa upraviť postup a nároky príslušníka v prípade, keď dôjde k zrušeniu rozhodnutia o personálnom opatrení prevedenia, preloženia, resp. ustanovenia na inú funkciu a spresniť postup v prípade neplatného skončenia služobného pomeru. V rámci opatrení organizačného charakteru sa aj s prihliadnutím na súčasnú situáciu rozširujú dôvody prevelenia, spresňujú sa ustanovenia o služobnej ceste a sťaži a umožňuje sa oznámiť príslušníkovi deň nástupu na dovolenku v kratšom časovom predstihu.

V časti zákona upravujúcej služobnú disciplínu sa navrhujú zmeny, ktoré okrem skúseností z praxe reflektujú požiadavky vyplývajúce z odporúčaní V. kola hodnotenia Skupiny štátov proti korupcii GRECO na sprísňovanie najmä tých povinností a obmedzení, ktoré súvisia so zamedzením konfliktu záujmov. Ide predovšetkým o úpravu ustanovení týkajúcich sa zákazu podnikateľskej a inej zárobkovej činnosti, zákazu politickej činnosti a majetkového priznania. Ďalšími navrhnutými úpravami v tejto časti zákona sa riešia aplikačné problémy pri uplatňovaní disciplinárnej právomoci nadriadených, a to konkrétne rozšírením okruhu základných povinností príslušníka, ako aj precizovaním a doplnením niektorých ustanovení upravujúcich samotný proces disciplinárneho konania.

Ustanovenia upravujúce konanie vo veciach služobného pomeru sa dopĺňajú o ďalšie úkony, ktoré je potrebné zo strany orgánov uskutočňujúcich konanie vykonávať. Ide najmä o doplnenie dôvodov zastavenia konania, možnosti vyzvať účastníka konania na doplnenie podania, práva príslušníka vyjadriť sa k návrhu na prepustenie zo služobného pomeru, ako aj zdôraznenie doterajšej aplikačnej praxe, ktorá je založená na procesnej povahe niektorých úkonov a na osobnej účasti príslušníka v konaniach vo veciach jeho služobného pomeru. Taktiež sa upravujú ustanovenia týkajúce sa lehôt na konanie.

Na interpretačné problémy vyplývajúce zo súdnej praxe sa reaguje spresnením ustanovenia týkajúceho sa posudzovania zdravotnej spôsobilosti na výkon štátnej služby a úpravou všetkých podmienok následného personálneho riešenia. Súdna prax vyvolala takisto potrebu pristúpiť k zmene úpravy posudzovania duševnej spôsobilosti príslušníka na ďalší výkon štátnej služby tak, aby bola zabezpečená objektivita záveru, ktorého dôsledkom môže byť prepustenie zo služobného pomeru.

Vzhľadom na čoraz častejší výskyt prípadov poskytovania a čerpania zákonom uznaných neprítomností v štátnej službe v rozpore s účelom daného inštitútu sa navrhujú zmeny v ustanoveniach upravujúcich preventívnu rehabilitáciu, dodatkovú dovolenku, resp. služobné voľná s nárokom na služobný plat. Zmena podmienok nároku na dodatkovú dovolenku vyvolala potrebu transformácie doterajšieho príplatku za výkon štátnej služby v sťaženom a zdraví škodlivom prostredí. Návrhom zákona sa precizujú ustanovenia upravujúce osobitné podmienky výkonu štátnej služby príslušníčok tak, aby bol dosiahnutý ich účel. Taktiež sa upresňujú a dopĺňajú nároky študujúcich príslušníkov na poskytovanie bezplatného ubytovania a stravovania a náhrad cestovných výdavkov.

Služobný pomer vrátane problematik, ktoré je potrebné novelizovať v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z programového vyhlásenia vlády, je komplexne upravený zákonom č. 73/1998 Z. z., avšak vzhľadom na navrhované zmeny v skončení služobného pomeru a v odmeňovaní, je potrebné tieto premietnuť aj do úpravy výsluhového zabezpečenia. Z tohto dôvodu sa v článku II návrhu zákona novelizuje zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu, ako aj primeranú legisvakanciu, sa účinnosť zákona navrhuje od 1. januára 2023.